

JACHTMUSEUM IN KASTEEL DOORWERTH ANNO 2024

Beer op zolder

Rita Stockmann

Jacht op dieren vroeger en nu

Demissionair Minister voor Natuur Christianne van der Wal opende onlangs de expositie “Jacht op dieren vroeger en nu” in gezelschap van voorzitter René Leegte van het Nederlands Jachtmuseum dat is gehuisvest in een deel van Kasteel Doorwerth van het Geldersch Landschap en Kasteelen. Leegte betoogde dat jagers hard nodig zijn om de natuur in goede banen te leiden. Deze voorzitter, ooit wegens het niet vermelden van nevenactiviteiten gedwongen afgetreden kamerlid van de VVD in de Tweede Kamer, was woordvoerder energie en milieu. Verder is hij berucht omdat hij, tot groot ongenoegen van medereizigers, in de trein luidkeels de VVD-standpunten over de gasproblematiek in Groningen openbaarde. Leegte was daarvoor persoonlijk secretaris van Frits Bolkestein. Als huidig Landelijk voorzitter van de Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer (NOJG), zeg maar de boerenjagersvereniging en lid van Verdienste van de meer elitaire Vereniging Het Ree (van de reewildjagers), lijkt degradatie zijn lot.

Eind 2023 had René Leegte namens de NOJG samen met de Federatie Particulier Grondbezit en de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging naar eigen zeggen een constructief gesprek met zijn partijgenoot, demissionair minister Christianne van der Wal. Tijdens die bespreking werd teruggekeken naar de bodemprocedure tegen de Staat der Nederlanden over het lopende jachtverbod op konijn en haas. “Ik heb geproefd dat deze minister alle begrip heeft voor de jacht”, aldus Leegte.

Hij blijkt een connaisseur te zijn, want minister van der Wal ziet in jagen een levensstijl, een traditioneel ambacht en vakkennis die nog lang niet thuishoren in het museum. “Jagers zijn hard nodig”, zo besloot ze haar optreden tijdens de opening van de expositie.

Wat krijgt het publiek te zien?

Alvorens de expositie te kunnen aanschouwen wordt de bezoeker getraakteerd op negen opgezette, levensgrote koppen van exotische dieren, vergaard tijdens jachtreizen naar verre oorden in een niet zo ver verleden. Die levensstijl van jagers is niet mis te verstaan net zo min als de door de KNJV bevorderde hausse aan jachtreizen in het heden. Een verklaring daarvoor wordt verwoord in een excuus: “Jagers op grofwild wijken steeds meer uit naar het buitenland, waar nog wel voldoende wild was. Zo ontstond de georganiseerde jachtreis”. De jagende mens blijkt door de eeuwen heen te houden van indelingen in rangen en standen, niet alleen voor groepen jagers, maar ook voor de te bejagen diersoorten en jachtmethoden. Trofeeëntoonstellingen vormen daarvan het tastbare bewijs.

Elite

Jagende grootgrondbezitters en edelen zijn er altijd geweest. Nu zijn er welvarende stedelingen, die jachtrechten huren of kopen en voor wie de status, die nog steeds aan de jacht kleeft, een belangrijke rol speelt. De boerenjagers jagen voor schadebestrijding, vermaak en voor de pot. Combinanten drukken de kosten en jagen meestal recreatief. Aan de drijfjacht neemt nog een aparte groep deel. Naast de grofwildjagers zijn er de drijvers die de dieren voor de loop van hun geweren brengen. Dit soort jacht krijgt in de expositie het predicaat grootschalig en gaat gepaard met veel rituelen. Het andere uiterste heet heel denigrerend “peuteren”, alleen en in een klein jachtveld jagen. De Oranjes hadden hun belangrijkste jachtvelden in de duinen en in Brabant. Toen de wildstand daar terugliep werd de Veluwe ingericht als nieuw jachtterrein, o.a. Het Loo bij Apeldoorn. Door de bevolkingsgroei werden jachtgebieden kleiner en daarom werden er wildparken aangelegd. Daarbinnen werden bejaagbare dieren gehouden.

Het enige dat ontbreekt is een jager op een eikenhouten plank.

Tegen de muur gespijkerde trofeeën als bewijs van het disrespect jegens andere soorten.

niet langer het eigendom van de landheer. Het zijn “onze” dieren geworden. De jacht staat ter discussie. Een brede maatschappelijke discussie. Aldus gesterkt werd de laatste wenteltrap naar de zolder beklommen, waar de traditionele jagersexpositie zonder scrupules een levensgrote geschoten beer en dito leeuw, meteen de realiteit afvuurt. Rijen geschoten vogels in vitrines visualiseren de verhalen van de weidmannen. Hier heerst

nog altijd het oude adagium verwoord in het eerste tijdschrift De Nederlandsche Jager van 5 oktober 1895: “Wij liefhebbers, kennen geen grooter genot dan de jacht. Voor nog zooveel niet zouden we van dezen tak van sport afstand willen doen”.

Anno 2024 zijn de diersoorten waarop gejaagd mag worden dankzij de publieke opinie maar ondanks permanente tegenwerking van de jagerswereld toch drastisch beperkt.

De expositie “De jacht vroeger en nu” tracht duidelijk in de pas te lopen met de gelijktijdig lopende exposities Veluwezoom en de Nationale Bosbouwcollectie. Men heeft kennelijk besloten de huidige jacht P.R. wenselijk ten toon te stellen door hier en daar een ‘kritische noot’ te plaatsen waar het gaat om jacht in het verleden.

Een mens kan zich heel klein voelen bij zo'n geslachteerde en naar Nederland gevlogen, dode kodiakbeer

Herten en zwijnen kwamen er in onnatuurlijk grote aantallen voor omdat ze ten behoeve van de jacht goed beheerd (lees: bijgevoerd) werden zoals bijvoorbeeld in het huidige Park De Hooge Veluwe.

Jagersverenigingen noemen zich tegenwoordig Wild Beheer Eenheden en worden verondersteld het wild te kunnen inventariseren. Aan de hand daarvan wordt de toelaatbare jacht geregeld door de overheid. Jagen in Nederland is dus geen oogsten van dieren meer maar staat in dienst van natuurbeheer.

Wereldvreemd en goedgelovig?

Welke wereldvreemde ziel gelooft er nu dat jagers zich werkelijk inzetten voor natuurbescherming? De veranderende wetgeving inzake jacht versus natuurbescherming wordt in de expositie verrassend realistisch weergegeven.

Er wordt gesteld dat de jacht wordt ingeperkt ten behoeve van de natuurbescherming. Er is geen aparte jachtwet meer. Natuur is er voor iedereen en is ons belangrijkste recreatiegebied. Gebruik voor andere doeleinden wordt steeds minder getolereerd Dit geldt sterk voor de jacht. De dieren zijn

Beter een vogel op een plank dan 10 in de lucht?

